

Приета с решение на ФС на факултет
Общикономически, протокол № 3/02.04.2019

Adopted by the Faculty Council Decision of Faculty of
General Economics protocol № 3/02.04.2019

Утвърдил:
Approved by:

Зам. Ректор по НИД:
Vice – Rector for Scientific Activity
(проф. д-р Валентин Гоев)
(prof. Dr. Valentin Goev)

УЧЕБНА ПРОГРАМА COURSE SYLLABUS

Учебна дисциплина <i>Course</i>	Икономикс Economics
Образователна и научна степен <i>Educational and Scientific Degree</i>	ОНС „Доктор“ PhD
Статут на дисциплината <i>Course Category</i>	Задължителна (блок А) Compulsory (block A)
Област на висше образование <i>Area of Study</i>	3. Социални, стопански и правни науки 3. Social, Economic and Law Sciences
Професионално направление <i>Field of Study</i>	3.8. Икономика 3.8. Economics
Докторска програма <i>PhD Programme</i>	Всички от професионалното направление All of the Field of Study
Факултет <i>Faculty</i>	Общикономически General Economics
Катедра <i>Department</i>	Икономикс Economics
Аудиторна заетост <i>Academic Hours</i>	60 часа 60 hours
Извънаудиторна заетост <i>Extracurricular Academic Hours</i>	190 часа 190 hours
Кредити <i>Credits</i>	10 ECTS
Титуляр <i>Lecturer</i>	Катедра „Икономикс“ Department of Economics

1. АНОТАЦИЯ

Програмата е предназначена за докторанти по всички научни специалности от професионално направление „Икономика“. Формулирането и детайлизирането на темите предполага предварително усвояване на понятийния апарат и фундаменталните теоретични концепции от основните курсове по Микро- и Макроикономика. Програмата дава възможност да се разкрият по-пълно причино-следствените връзки в стопанството чрез прилагане на метода на научната абстракция. Проблематиката е структурирана в четири раздела:

- I. Въведение и основни принципи на икономикса
- II. Микроикономика
- III. Макроикономика
- IV. Световна икономика

В първия раздел се разглеждат общите закономерности и проблеми на всяка икономическата система. Изясняват се принципите и механизмите на функциониране на пазарното стопанство, както и количествената характеристика на пазарното поведение.

Вторият раздел включва анализ на закономерностите, обуславящи поведението на микроикономическите единици – домакинства и фирми. Взаимодействието между тях се проследява на продуктовете и факторните пазари при наличието на различни пазарни структури. В резултат на това се извеждат условията за постигането на индивидуално и на общо пазарно равновесие. Анализират се и проблемите на функционалните и социални дефекти на пазара и се обосновава необходимостта от държавна намеса на микроравнище.

Разделът по макроикономика разглежда в единство съвкупното поведение на различните групи стопански агенти и взаимодействието между тях в рамките на националното стопанство. Обект на изследване са макроикономическите измерители и възможностите за постигане на макроикономическо равновесие. Изследват се различните аспекти на икономическата нестабилност, както и принципите и инструментите на макроикономическата политика.

В четвъртия раздел се излагат проблемите и възможностите на функциониране на отворената икономика. Анализът включва търговските и валутни отношения между страните, процесите на интеграция, глобализация и устойчиво развитие. Във всеки един от посочените проблеми се предполага “пречупване” на икономическата теория през призмата на съвременната практика и българската стопанска действителност.

COURSE DESCRIPTION

The course is assigned for PhDs of all specialties of the professional field “Economics”. The content and subject matter of the topics adds on to the knowledge of the fundamental and theoretical concepts acquired in the basic studies of Microeconomics and Macroeconomics. The course studies in detail the causality in economy by applying the method of scientific abstraction. The topics are divided into four sections, namely:

- I. Introduction and basic principles of economics
- II. Microeconomics
- III. Macroeconomics
- IV. International economics

The first section focuses on the general set of rules and problems of each economic system. It explains the market economy's principles and mechanisms of functioning, as well as the quantity characteristics of the market conduct/performance.

The second section analyses the general set of rules or regularities which the microeconomic units (households and companies) follow. The relation between the regularities is observed on the product and factor markets in the presence of different market structures. As a result of that, the conditions needed to achieve individual and common market equilibrium are defined. The problems of the functional and social defects of the market are also analyzed, and the necessity of government interference on the micro level is also explained.

The Macroeconomics section focuses on the general behavior of the different groups of economic agents and their correlation within the limits of the national economy. The subject of studies is the macroeconomic measures and the options for macroeconomic equilibrium. The different aspects of economic instability are also studied, including the principles and instruments of the macroeconomic policy.

The fourth section systematizes the problems and opportunities of the economic openness. The analysis includes trade and currency relations between the countries, the processes of integration, globalization and sustainable development. Each of the cases/problems suggests the application of the theory of economics from the perspective of the present day practice and the reality in the Bulgarian economy.

2. СЪДЪРЖАНИЕ / CONTENT

№	ТЕМА / TOPIC
	РАЗДЕЛ I ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ИКОНОМИКСА INTRODUCTION AND BASIC PRINCIPLES OF ECONOMICS
1.	<p>ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И МЕТОДИ НА ИКОНОМИКСА. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СИСТЕМА OBJECT, SCOPE AND METHODS OF ECONOMICS. BASIC PROBLEMS OF THE ECONOMIC SYSTEM.</p> <p>Обект и предмет на икономикса. Етапи във формирането на съвременната икономическа теория, основни школи. Основни раздели на икономикс. Функции, методология и изследователски инструментариум на икономикса. Позитивна и нормативна икономическа теория. Икономическа теория и икономическа политика. Основни икономически въпроси. Маржинален подход и равновесен подход. Ограниченост, избор, алтернативни разходи. Граница и крива на производствените възможности. Закон за нарастващите алтернативни разходи. Разделение на труда и специализация на производството. Основни икономически проблеми и ефективност на икономическата система. Закон за намаляващата възвръщаемост на производствените фактори.</p> <p>Subject and scope of economics. Stages in forming the modern economic theory, basic schools. Basic sections of economics. Functions, methodology and research instruments of economics. Positive and normative economic theory. Economic theory and economic policy. Basic economic issues. Marginal approach and equilibrium</p>

	<p>approach. Limitedness (scarcity), choice, opportunity costs. The production-possibility frontier. The law of increasing opportunity costs. Division of labour and specialization of production. Basic economic issues and the effectiveness of the economic system. The law of diminishing returns.</p>
2.	<p>ПАЗАР И ПАЗАРЕН МЕХАНИЗЪМ MARKET AND MARKET MECHANISM</p> <p>Форми на организация на стопанството – традиционна, пазарна, командно-административна и смесена. Пазарни субекти. Класификация на пазарите. Функции на пазарния механизъм. Търсене – индивидуално и пазарно търсене. Закон и крива на търсенето. Детерминанти на търсенето. Предлагане – индивидуално и пазарно предлагане. Закон за предлагането и крива на предлагането. Детерминанти на предлагането. Пазарно равновесие. Пазарен излишък и пазарен недостиг. Ефекти от изместването на кривите на търсенето и предлагането.</p> <p>Forms of organization of the economy – traditional, market, planned and mixed. Market participants. Market classification. Functions of the market mechanism. Demand – individual and market demand. Law and demand curve. Demand determinants. Supply – individual and market supply. Law on supply and supply curve. Supply determinants. Market equilibrium. Market surplus and market shortage. Effects on shifts in demand and supply curves.</p>
3.	<p>ЕЛАСТИЧНОСТ НА ТЪРСЕНЕТО И ПРЕДЛАГАНЕТО ELASTICITY OF DEMAND AND SUPPLY</p> <p>Еластичност на търсенето. Ценова еластичност на търсенето - точкова и дъгова. Геометрична интерпретация на еластичността на търсенето към цената. Фактори, детерминиращи ценовата еластичност на търсенето. Еластичност на търсенето спрямо дохода. Кръстосана еластичност на търсенето. Заместващи се и допълващи се блага. Еластичност на предлагането. Фактори, детерминиращи ценовата еластичност на предлагането. Еластичността на предлагането в краткосрочен и дългосрочен период. Еластичността на търсенето на предлагането и анализите на фирмения приход и разпределението на данъчното бреме.</p> <p>Elasticity of demand. Price elasticity of demand - point and arc. Geometric interpretation of the price elasticity of demand. Factors determining the price elasticity of demand. Elasticity of demand vs. income. Cross elasticity of demand. Replaceable and complementary goods. Elasticity of supply. Factors determining the price elasticity of supply. Elasticity of supply in the short and long term. The elasticity of demand, the elasticity of supply and analysis of company revenue, and the distribution of the tax burden.</p>
	<p>РАЗДЕЛ II МИКРОИКОНОМИКА MICROECONOMICS</p>
4.	<p>ПОВЕДЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА И ПОТРЕБИТЕЛСКО ТЪРСЕНЕ CONSUMER BEHAVIOR AND CONSUMER DEMAND</p> <p>Мотивация и детерминанти на потребителското поведение. Потребности, блага и полезност. Кардинална и ординална полезност. Обща и пределна полезност. Закони за намаляващата пределна полезност и за еднаквата пределна полезност. Криви на безразличието - свойства и пределна норма на заместване на благата.</p>

	<p>Пазарна среда на потребителя и бюджетно ограничение. Равновесие на потребителя. Крива "цена-потребление" и крива на търсенето. Ефект на дохода и ефект на заместването. Малоценни и луксозни стоки. Стоки на Гифън. Крива "доход- потребление" и крива на Енгел. Индивидуално и пазарно търсене. Потребителски излишък.</p> <p>Motivation and determinants of consumer behavior. Needs, goods and utility. Cardinal and ordinal utility. Total and marginal utility. The law of diminishing marginal utility and law of equi-marginal utility. Indifference curve - properties and marginal rate of substitution. User market environment and budget constraint. Consumer equilibrium. "Price-consumption" curve and demand curve. Income effect and substitution effect. Inferior goods and luxury goods. Giffen's goods. "Income-Consumption" curve and Engel curve. Individual and market demand. Consumer surplus.</p>
5.	<p>ПРОИЗВОДСТВО И ПРОИЗВОДСТВЕНИ РЕШЕНИЯ НА ФИРМАТА PRODUCTION AND PRODUCTION DECISIONS OF THE FIRM</p> <p>Фирмата като основна организационна и икономическа единица. Производство и производствена технология. Производствена функция. Периодизация на производството. Производствена функция в краткосрочен период. Общ, среден и пределен продукт – същност и графична интерпретация. Закон за намаляващата пределна производителност на променливия фактор. Производствена функция в дългосрочен период. Изокванти – свойства и пределна норма на техническо заместване. Разходно ограничение и изокоста. Условие за минимизиране на разходите на производителя. Кривата "път на развитие на фирмата". Технологичен прогрес. Възвръщаемост от мащаба на производството – видове и графичен анализ.</p> <p>The firm as the main organizational and economic unit. Production and manufacturing technology. Production function. Periodization of production. Production function in the short run period. Total, average and marginal product - essence and graphic interpretation. The law of diminishing marginal returns. Production function in the long run period. Isoquants - essence and marginal rate of technical substitution. Cost constraint and Isochost. Condition to minimize manufacturer costs (producer's equilibrium). Producer's expansion path. "Path of company development" curve. Technological progress. Return on scale of production - types and graphical analysis.</p>
6.	<p>РАЗХОДИ, ПРИХОДИ И ПЕЧАЛБА НА ФИРМАТА THE FIRM. COSTS, REVENUES AND PROFIT</p> <p>Производствени разходи. Експлицитни и имплицитни, икономически и счетоводни разходи. Производствени разходи в краткосрочен период. Общи разходи – фиксирани и променливи. Пределни и средни разходи. Зависимости между производствените разходи. Производствени разходи в дългосрочен период. Обвивна крива на дългосрочните средни разходи и ефекти от мащаба. Приходи на фирмата – общ, среден и пределен приход. Печалба на фирмата - нормална, счетоводна и икономическа. Обща, средна и пределна печалба на фирмата. Условие за максимизиране на печалбата</p> <p>Production costs. Explicit and implicit, economic and accounting costs. Production costs in the short run period. Total cost - fixed and variable. Marginal and average costs. Dependencies between production costs. Production costs in the long run period. Long-run average cost curves and scale effects. Revenues of the firm - total, average, and marginal revenues. Firm profit - normal, accounting and economic profit. Total,</p>

	average and marginal profits of the firm. Condition for maximizing the profit.
7.	<p>ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ. СЪВЪРШЕНА КОНКУРЕНЦИЯ. MARKET STRUCTURES. PERFECT COMPETITION</p> <p>Пазарна структура и видове пазари. Съвършена конкуренция. Поведение и предлагане на фирмата при съвършена конкуренция. Краткосрочно равновесие на фирма – съвършен конкурент. Крива на краткосрочното фирмено предлагане. Предлагане в отрасъла и пазарна крива на предлагането. Дългосрочно равновесие на фирма-съвършен конкурент. Отраслово предлагане при постоянни, нарастващи и намаляващи средни разходи. Съвършена конкуренция и икономическа ефективност.</p> <p>Market structure and types of markets. Perfect competition. Firm behavior/supply in perfect competition. Short run equilibrium of the perfectly competitive firm. Short run supply curve of the perfectly competitive firm. Industry supply curve and market supply curve. Firm equilibrium in the long run period. Industry supply in constant, increasing and decreasing average costs. Perfect competition and effectiveness.</p>
8.	<p>МОНОПОЛНИ ПАЗАРИ IMPERFECT COMPETITION. MONOPOLY</p> <p>Чист монопол. Естествен и институционален монопол. Търсене при чист монопол. Пределен приход и еластичност на търсенето. Краткосрочно и дългосрочно равновесие при монопол. Измерване на монополното влияние. Ценова дискриминация. Стратегии на монопола. Сравнение между монопол и съвършена конкуренция. Икономическа и социална цена на монопола. Регулиране на монопола.</p> <p>Pure monopoly. Natural and institutional monopoly. Demand in a pure monopoly. Marginal revenues and demand elasticity. Short run and long run equilibrium in the monopoly. Measurement of monopoly influence. Price discrimination. Strategies of the monopoly. Pure monopoly and perfect competition – comparative analysis. Economic and social costs of monopoly. Monopoly regulation.</p>
9.	<p>МОНОПОЛИСТИЧНА КОНКУРЕНЦИЯ И ОЛИГОПОЛ MONOPOLISTIC COMPETITION AND OLIGOPOLY</p> <p>Същност и структура на монополистичната конкуренция. Продуктова диференциация, иновация и реклама. Равновесие на фирма-монополистичен конкурент в краткосрочен и дългосрочен период. Икономическа ефективност и разпределение на ресурсите при монополистичната конкуренция. Понятие и типологизация на олигопола. Пречупена крива на търсенето. Лидерство при определяне на цената. Картелни споразумения. Ценообразуване на база средни разходи. Икономическа ефективност и разпределение на ресурсите при олигопол.</p> <p>Nature and structure of monopolistic competition. Product differentiation, innovation and advertising. Equilibrium of a monopolistic competitive firm in the short and long run period. Economic effectiveness and resource distribution in monopolistic competition. Concept and typology of the oligopoly. Bending demand curve. Price leadership in oligopoly. Cartel arrangements. Pricing based on average costs. Economic effectiveness and resource distribution in oligopoly.</p>
10.	<p>ФАКТОРНИ ПАЗАРИ FACTOR MARKETS</p> <p>Обща характеристика на пазарите на производствени фактори. Фирмено търсене</p>

	<p>на един променлив фактор при съвършена конкуренция. Стойност на пределния продукт. Приход от пределния продукт на фактора и факторно търсене. Поведение на фирмата при използване на два и повече производствени фактора. Ефект на заместването и ефект на производствения резултат. Еластичност на факторното търсене. Предлагане на производствени фактори. Условия за максимизиране на печалбата на фирмата. Ценообразуване на производствените фактори при съвършена конкуренция. Несъвършена конкуренция на факторните пазари. Монопсон и олигопсон. Ценообразуване при несъвършена конкуренция. Икономическа рента и трансферно възнаграждение .</p> <p>A common characteristic of the factors markets. Firm demand for one variable factor in perfect competition. Value of the marginal product. Marginal revenue product of the factor and factor demand. Behavior of the firm when using two or more factors of production. Substitution effect and the effect of production. Factor demand elasticity. Factor supply. Conditions for maximizing firm profit. Pricing of factors in perfect competition. Imperfect competition on factor markets. Monopson and oligopson. Pricing of factors in imperfect competition. Transfer earnings and economic rent.</p>
11.	<p>ПАЗАР НА ТРУДА LABOR MARKET</p> <p>Структура и функциониране на пазарите на труд. Търсене и предлагане на труд при съвършена конкуренция. Търсене на труд. Индивидуално и пазарно предлагане на труд. Ефект на дохода и ефект на свободното време. Равновесие на конкурентния пазар на труда. Трудово възнаграждение. Възвръщаемост на инвестициите в човешки капитал. Търсене и предлагане на труд при несъвършена конкуренция. Монопсон. Равновесие при монопсон. Двустранен монопол на трудовия пазар. Въздействие на профсъюзите и колективно трудово договаряне.</p> <p>Structure and functioning of labor markets. Demand and supply of labor under perfect competition. Demand for labor. Individual and market supply of labor. Income effect and leisure time effect. Equilibrium of the competitive labor market. Remuneration. Return on investment in human capital. Demand and supply of labor under imperfect competition. Monopson. Equilibrium in monopson. Bilateral labor market monopoly. The impact of labor unions and collective bargaining.</p>
12.	<p>КАПИТАЛОВ ПАЗАР И ПАЗАР НА ЗЕМЯТА CAPITAL MARKET AND LAND MARKET</p> <p>Капитал и инвестиции на фирмата. Стойност на парите във времето и дисконтиране на капиталовите потоци. Обезценяване на капитала. Пределна ефективност на капитала и търсене на капитал. Търсене на заемни средства. Лихвен процент – детерминанти. Номинален и реален лихвен процент. Предприемачество и печалба. Земята като производствен фактор. Търсене, предлагане и равновесие на пазара на земя. Особености на ценообразуването на пазара на земя. Поземлена рента - понятие и типологизация. Оценка на алтернативните варианти за използване на земята.</p> <p>Firm capital and investments. Time value and discounted cash flows. Devaluation of capital. Marginal efficiency of capital and capital demand. Loanable funds demand. Interest rate - determinants. Nominal and real interest rate. Entrepreneurship and profit. Land as a factor of production. Land supply curve. Land demand curve. Equilibrium of the land market. Land rent – definition and types. Assessing the alternative land use.</p>

13.	<p>ОБЩО ПАЗАРНО РАВНОВЕСИЕ И ИКОНОМИКС НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО GENERAL EQUILIBRIUM AND WELFARE ECONOMICS</p> <p>Частично и общо пазарно равновесие. Анализ на общото пазарно равновесие – елементарен модел. Технологична ефективност и X – неефективност. Ефективност в разпределението. Оптималност по Парето. Предимства и недостатъци на пазарния механизъм. Икономикс на благосъстоянието. Функция на общественото благосъстояние. Обществено благосъстояние и икономическа ефективност.</p> <p>Partial and general equilibrium. Analysis of the general market equilibrium- simple model. Technology efficiency and X-inefficiency. Distributive efficiency. Pareto Optimality. Pros and cons of market mechanism. Welfare economics. Social welfare function. Social welfare and economic efficiency.</p>
14.	<p>ФУНКЦИОНАЛНИ ДЕФЕКТИ НА ПАЗАРА И ИКОНОМИЧЕСКА РОЛЯ НА ДЪРЖАВАТА FUNCTIONAL MARKET FAILURES AND ECONOMIC ROLE OF GOVERNMENT</p> <p>Пазарни дефекти – обща характеристика и типологизация. Икономически функции на държавата. Частни и обществени блага. Смесени блага. Крива на търсене на обществени блага. Оптимално осигуряване с обществени блага. Теорема на К. Ароу за невъзможността. Външни ефекти – видове и графичен анализ. Подходи за отчитане на външните ефекти. Теорема на Коус. Асиметрия на информацията. Несъвършенство на конкуренцията и антимонополно регулиране.</p> <p>Market failures – characteristics and typology. Economic functions of the state. Private and public goods. Mixed goods. Public goods demand curve. Optimal provision of public goods. Arrow's impossibility theorem. External effects - types and graphical analysis. Approaches to identify external effects. Coase's theorem. Asymmetry of information. Imperfect competition and anti-monopoly regulation.</p>
15.	<p>СОЦИАЛНИ ДЕФЕКТИ НА ПАЗАРА И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДОХОДА SOCIAL MARKET FAILURES AND INCOME DISTRIBUTION</p> <p>Влиянието на пазара върху разпределението на дохода. Разпределение на дохода и неравенство. Измерване на неравенството в разпределението на дохода. Крива на Лоренц. Разпределение на богатството. Бедност, равенство и ефективност. Преразпределителна политика Данъци. Средна и пределна данъчна ставка. Алтернативи за данъчна основа. Сфера на действие на данъците. Данъчно бреме и оптимално данъчно облагане. Измерване на свръх данъчното бреме. Данъци и факторно предлагане.</p> <p>Impact of the market on the income distribution. Income distribution and inequality. Income inequalities and their measurement. Lorenz curve. Distribution of wealth. Poverty, equity and efficiency. Redistributive policy. Types of taxes. Average and marginal tax rate. Alternative tax base. Scope of taxes. Tax burden and optimal taxation. Measuring the over-taxation burden. Taxes and factor supply.</p>
<p>РАЗДЕЛ III МАКРОИКОНОМИКА MACROECONOMICS</p>	
16.	<p>ВЪВЕДЕНИЕ В МАКРОИКОНОМИКАТА INTRODUCTION TO MACROECONOMICS</p>

	<p>Предмет и обхват на макроикономическата теория. Микроикономически основи на макроикономическата теория. Структуриране на макроикономическата система – реален, финансов, публичен и външен сектор. Стокови и парични потоци. Номинални и реални величини. Основни макроикономически проблеми: съвкупно производство, икономически растеж и икономически цикъл, заетост и безработица, цени и инфлация, външноикономически отношения. Макроикономическа теория и макроикономическа политика. Инструментариум на макроикономическия анализ.</p> <p>Subject and scope of macroeconomic theory. Microeconomic foundations of macroeconomic theory. Structuring the macroeconomic system - real, financial, public and external sector. Commodity and cash flows. Nominal and real magnitudes. Major macroeconomic problems: aggregate production and economic growth, economic cycle, employment and unemployment, prices and inflation, external economic relations. Macroeconomic theory and macroeconomic policy. The tools of macroeconomic analysis.</p>
17.	<p>ИЗМЕРВАНЕ В МАКРОИКОНОМИКАТА MACROECONOMIC MEASUREMENT</p> <p>Кръгооборот на доходите и разходите в макроикономиката. Съвкупни доходи и съвкупни разходи. Добавки и изземвания. Брутен вътрешен продукт (БВП). Подходи за измерването на БВП: разходен, доходен и производствен. Добавена стойност и повторно броене. Производни показатели на БВП. Брутен национален продукт (БНП). Предимства и ограничения на БВП като измерител на икономическата активност и благосъстоянието. Нетно икономическо благосъстояние. Номинален и реален БВП - ценови индекси и дефлатор на БВП.</p> <p>Circular flow of income and expenditures in macroeconomics. Aggregate income and aggregate expenditure. Additives and seizures. Gross Domestic Product (GDP). Approaches to GDP measurement: cost, profit and production. Added value and re-counting. Gross National Product (GNP). Benefits and constraints of GDP as a measure of economic activity and well-being. Net economic welfare. Nominal and real GDP: price indices and GDP deflator.</p>
18.	<p>СЪВКУПНО ТЪРСЕНЕ, СЪВКУПНО ПРЕДЛАГАНЕ И МАКРОИКОНОМИЧЕСКО РАВНОВЕСИЕ AGGREGATE DEMAND, AGGREGATE SUPPLY AND MACROECONOMIC EQUILIBRIUM</p> <p>Съвкупно търсене. Крива на съвкупното търсене: основания за отрицателния наклон и фактори за изместване. Съвкупно предлагане. Класически модел и кейнсиански модел. Съвкупно предлагане в краткосрочен период. Крива и фактори на краткосрочното съвкупно предлагане. Потенциален БВП и крива на дългосрочното съвкупно предлагане. Детерминанти на съвкупното предлагане. Същност на макроикономическото равновесие. Видове макроикономическо равновесие: статично и динамично, циклично и нециклично. Динамика на макроравновесието при промени в съвкупното търсене и краткосрочното съвкупно предлагане.</p> <p>Aggregate demand. Aggregate demand curve: grounds for negative slope and shifting factors (determinants of aggregate demand). Aggregate supply. Classical model and Keynesian model. Short-term aggregate supply. Short-term aggregate supply curve and factors. Potential GDP and long-term aggregate supply curve. Determinants of</p>

	<p>aggregate supply. Macroeconomic equilibrium: nature. Types of macroeconomic equilibrium: static and dynamic, cyclic and non-cyclical. Dynamics of macroeconomic equilibrium in changes in aggregate demand and short-term aggregate supply.</p>
19.	<p>СЪВКУПНИ РАЗХОДИ AGGREGATE EXPENDITURE</p> <p>Компоненти на съвкупните разходи: относителна значимост и динамика. Потребителски разходи и спестявания. Функции на потреблението и спестяванията. Средни и пределни склонности към потребление и спестяване. Съвкупни функции на потребление и спестяване. Дългосрочни фактори на потреблението. Инвестиционни разходи. Пределна възвращаемост на инвестициите. Крива на стойността на инвестициите и крива на инвестиционните разходи. Зависими инвестиции и принцип на акселератора. Правителствени покупки. Износ, внос и чист износ. Функция и крива на чистия износ. Фактори, влияещи върху чистия износ.</p> <p>Components of aggregate expenditure: relative importance and dynamics. Consumption and savings functions. The average propensity to consume and save. Marginal propensity to consume and save. Long-term factors of consumption. Investment costs. Marginal return of investment. Investment demand curve and investment cost curve. Dependent investment and accelerator principle. Government purchases. Exports, imports and net exports. Function and curve of net exports. Factors affecting net exports.</p>
20.	<p>РАЗХОДНО РАВНОВЕСИЕ И МУЛТИПЛИКАТОР НА НЕЗАВИСИМИТЕ СЪВКУПНИ РАЗХОДИ EXPENDITURE EQUILIBRIUM AND MULTIPLIERS OF INDEPENDENT AGGREGATE EXPENDITURE</p> <p>Съвкупни разходи и реален БВП. Функция и крива на съвкупните разходи. Независими (автономни) и предизвикани (индуцирани) съвкупни разходи. Пределна склонност към разходи. Разходно равновесие. Промени в разходното равновесие при изменения в независимите съвкупни разходи и в пределната склонност към разходи. Парадокс на икономичността. Мултипликатор - същност, механизъм на действие и ограничения. Инвестиционен мултипликатор на Джон Кейнс. Мултипликатор в отворена и в затворена икономика. Разходно равновесие и равновесие на съвкупно търсене и предлагане.</p> <p>Aggregate expenditure and real GDP. Function and curve of aggregate expenditure. Independent and dependent aggregate expenditure. Marginal propensity to expenditure. Expenditure Equilibrium. Changes in the expenditure equilibrium. The paradox of thrift. Multiplier - essence, mechanism of action and limitations. Investment multiplier. Multiplier in closed and open economy. Expenditure equilibrium and aggregate demand and aggregate supply equilibrium.</p>
21.	<p>ПАРИ И ФИНАНСОВА СИСТЕМА MONEY AND FINANCIAL SYSTEM</p> <p>Функции и еволюция на парите. Измерване на паричната маса и парични агрегати. Парично търсене. Скорост на обръщение и количествена теория за парите. Кейнсиански и монетаристки модели на парично търсене. Търсене на номинални и търсене на реални пари. Крива на паричното търсене. Финансова система - финансови пазари и финансови посредници. Търговски банки – основни операции и баланс. Банкова система и предлагане на пари. Видове резерви и резервни норми. Депозитен мултипликатор и създаване на пари. Парична база и парични мултипликатори. Равновесие на паричния пазар –</p>

	<p>същност и динамика.</p> <p>Functions and evolution of money. Measurement of money base and monetary aggregates. Money demand. Speed of circulation and quantitative theory of money. Keynesian and Monetarist models of money demand. Nominal and real demand for money. Money demand curves. Financial system - financial markets and financial intermediaries. Commercial Banks - basic operations and balance. Banking system and money supply. Types of reserves and reserve norms. Deposit multiplier and money creation. Monetary base and money multipliers. Equilibrium in the money market - nature and dynamics.</p>
22.	<p>ЦЕНТРАЛНА БАНКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА CENTRAL BANK AND MONETARY POLICY</p> <p>Централна банка: същност и функции. Баланс на централната банка. Основни цели на паричната политика. Инструменти на паричната политика: минимални задължителни резерви, скотов процент, операции на открития паричен пазар. Парична политика. Влияние на паричната политика върху равновесното равнище на производството и заетостта. Предавателни механизми на паричната политика – същност и алтернативни възгледи. Ефективност и времеви лагове на паричната политика. Паричен съвет.</p> <p>Central bank: essence and functions. Central bank balance sheet. Main objectives and tasks of monetary policy. Monetary policy instruments: minimum required reserves, discount rate, open market operations. Monetary policy. Influence of monetary policy on the equilibrium level of production and employment. Transmission mechanisms and time lags of monetary policy. Effectiveness of monetary policy. Nature and functions of the currency board.</p>
23.	<p>ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА FISCAL POLICY</p> <p>Същност и крайни цели на фискалната политика. Основни модели на фискалната политика. Държавен бюджет. Инструменти и механизъм на действие на целенасочената фискална политика - мултипликатори на правителствените покупки, данъците, социалните плащания и балансирания бюджет. Автоматични бюджетни стабилизатори. Фискална политика и съвкупно предлагане. Държавен дълг и бюджетен дефицит. Структурен и цикличен бюджет и структурен и цикличен бюджетен дефицит. Методи за финансиране и граници на дефицита. Ефективност и времеви лагове на фискалната политика.</p> <p>Nature and objectives of fiscal policy. Key models of fiscal policy. Government budget. Tools and mechanism of fiscal policy- multipliers of government purchases, taxes, transfer payments and a balanced budget. Automatic budget stabilizers. Fiscal policy and aggregate supply. Government debt and budget deficit. Funding methods and deficit limits. Effectiveness and time lags of fiscal policy.</p>
24.	<p>ОБЩО РАВНОВЕСИЕ НА СТОКОВИЯ И ПАРИЧНИЯ ПАЗАР GOODS AND MONEY MARKETS' EQUILIBRIUM</p> <p>Пари, лихвен процент и съвкупно търсене. Лихвен процент и разходно равновесие. Условия и механизми за съгласуване на разходното равновесие с равновесието на паричния пазар. Влияние на промените в реалния БВП, паричното предлагане и лихвения процент. Взаимодействие между парична и фискална политика. Избутващ ефект на правителствените покупки. IS-LM модел на едновременно равновесие на стоковия и паричния пазар. Разходни равновесия и кривата IS. Равновесия на паричния пазар и кривата LM. Промени в IS- LM</p>

	<p>равновесието под въздействието на паричната и фискалната политика.</p> <p>Money, interest rate and aggregate demand. Interest rate and expenditure equilibrium. Conditions and mechanisms for reconciling the expenditure equilibrium with the money market equilibrium. Impact of changes in real GDP, money supply and interest rate. Interaction between monetary and fiscal policies. The bullish effect of government purchases. IS-LM model. Expenditure equilibrium and IS curve. Money market equilibrium and LM curve. IS-LM equilibrium of commodity and money market. Changes in IS-LM equilibrium under the impact of monetary and fiscal policies.</p>
25.	<p>ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT</p> <p>Население, население в трудоспособна възраст и активна работна сила. Заетост и безработица: същност и измерване. Видове безработица: текуща, структурна и циклична. Естествена норма на безработица и пълна заетост. Закон на Артур Оукън. Алтернативни теории за безработицата. Динамика на заетостта и безработицата при твърди и гъвкави работни заплати. Доброволна и принудителна безработица. Икономически и социални последици от безработицата. Зависимости между макроикономическите равновесия на стоковия и трудовия пазар.</p> <p>Population, the working age population and economically active population. Employment and unemployment: essence and measurement. Types of unemployment: current, structural and cyclical. Natural rate of unemployment and full employment. Cyclic unemployment and Okun's Law. Alternative theories of unemployment. Employment and unemployment dynamics in hard and flexible wages. Economic and social consequences of unemployment. Dependencies between the macroeconomic equilibrium of commodity market and the macroeconomic equilibrium of labor market.</p>
26.	<p>ИНФЛАЦИЯ И ОЧАКВАНИЯ INFLATION AND EXPECTATIONS</p> <p>Същност и измерване на инфлацията. Умерена, галопираща и хиперинфлация. Очаквана и неочаквана, балансирана и небалансирана инфлация. Видове инфлация според причините за нейното възникване: инфлация на търсенето, инфлация на разходите и инерционна инфлация. Кейнсианска и монетаристка теория за инфлацията. Икономически и социални последици на инфлацията. Взаимозависимост между инфлация и безработица. Краткосрочна крива на Филипс. Адаптивни очаквания и дългосрочна крива на Филипс. Теория за рационалните очаквания. Възможности и ограничения на антиинфлационната политика.</p> <p>Nature and measurement of inflation. Moderate inflation, galloping inflation, hyperinflation. Expected and unexpected inflation, balanced and unbalanced inflation. Types of inflation by reason of its occurrence: demand inflation, cost inflation and inertial inflation. Keynesian and Monetarist theory of inflation. Interdependence between inflation and unemployment. The short-run Phillips curve and the long-run Phillips curve. Theory of rational expectations. Opportunities and limitations of anti-inflationary policy.</p>
27.	<p>ИКОНОМИЧЕСКИ ЦИКЪЛ ECONOMIC CYCLE</p> <p>Цикличност на икономическото развитие: същност и система от показатели.</p>

	<p>Основни фази на икономическия цикъл. Подходи към пофазисно структуриране на икономическия цикъл. Периодичност и продължителност на икономическите цикли. Алтернативни концепции за икономическия цикъл: неокейнсианска, неокласическа, парично-кредитна и инвестиционна теория. Ролята на мултипликатора и акселератора за цикличните колебания. Взаимозависимост между фазите на икономическия цикъл и промените в съвкупното търсене и краткосрочното съвкупно предлагане.</p> <p>Cyclicalty of economic development: essence and system of indicators. Main phases of the economic cycle. Periodicity and duration of economic cycles. Alternative concepts of the economic cycle: neo-Keynesian, neoclassical, monetary-credit and investment theory. The role of the multiplier and accelerator for economic cycle. Interdependence between the phases of the economic cycle and changes in aggregate demand and short-term aggregate supply.</p>
	<p>РАЗДЕЛ IV СВЕТОВНА ИКОНОМИКА INTERNATIONAL ECONOMICS</p>
28.	<p>МЕЖДУНАРОДНА ТЪРГОВИЯ И ВЪНШНОТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА INTERNATIONAL TRADE AND FOREIGN TRADE POLICY</p> <p>Класически теории за международната търговия. Условия на търговия. Теоремите на Хекшер-Олин и Столпер-Самуелсън. Парадоксът на Леонтиев. Динамичен подход към теорията за международната търговия: теория за жизнения цикъл на продукта, междуотраслова и вътрешноотраслова търговия. Свободна търговия и протекционизъм. Мита и митническа политика. Статичен ефект от митата и влияние върху благосъстоянието. Номинална и ефективна митническа защита. Нетарифни ограничения в международната търговия.</p> <p>Classical theories of international trade. Terms of trade. The theorems of Heckscher-Ohlin and Stolper-Samuelson. Leontief paradox. Dynamic approach to the theory of international trade: the product life cycle theory, cross-industry and intra-industry trade. Free trade and protectionism. Customs duty and tariff policy. Static effect of duties and the influence on the well-being. Nominal and effective customs duty protection. Non-tariff restrictions in international trade.</p>
29.	<p>МЕЖДУНАРОДЕН ВАЛУТЕН ПАЗАР FOREIGN EXCHANGE MARKET</p> <p>Организация и операции на валутния пазар. Видове валутни транзакции. Валутен курс. Равновесие на валутния пазар и валутен курс. Детерминанти на валутния курс в дългосрочен период: платежен баланс, паритет на покупателната способност, монетарен подход към валутния курс и баланс на портфолиото. Фиксирани и плаващи валутни курсове. Международни валутни системи: Златен стандарт и Бретън-Уудска система. Система на управлявано плаване на валутния курс. Зависимости между валутния пазар и останалите пазари: стоков, финансов, паричен.</p> <p>The organization of the foreign exchange market. Types of foreign exchange transactions and operations. Exchange rate. Equilibrium in the foreign exchange market and exchange rate. Long-term determinants of the exchange rate: balance of payments, purchasing power parity, monetary approach to exchange rate and portfolio balance. Fixed and floating exchange rates. International currency systems: Golden standard and Bretton Woods system. System of managed floating of exchange rate.</p>

	Correlation between foreign exchange market and the other markets: stock, financial, monetary.
30.	<p>ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС BALANCE OF PAYMENTS</p> <p>Характеристика и структура на платежния баланс. Счетоводна концепция. Специални записвания и статистическа грешка в платежния баланс. Автоматично уравнивяване на платежния баланс. Приспособяване чрез валутния курс, механизма на дохода и монетарния механизъм. Индуцирано приспособяване на платежния баланс. Пренасочване на разходите и промяна на разходите. Монетаристки подход към приспособяването на платежния баланс. IS-LM-BP – анализ на фискалната и парична политика при фиксиран валутен курс и при свободно колебаещ се валутен курс.</p> <p>Characteristics and structure of the balance of payments. Accounting conception. Specific entries and statistical errors in balance of payments. Automatic adjustments (equalization) of balance of payments. Balance of payments adjustment through exchange rate, income and monetary mechanisms. Induced adaptation of balance of payments. Expense forwarding and change of expenses. Monetary approach to the adaptation of balance of payments. IS-LM-BP – analysis of the fiscal and monetary policy within fixed exchange rate and within free floating exchange rate.</p>
31.	<p>ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ ECONOMIC INTEGRATION AND GLOBALIZATION</p> <p>Същност на икономическата интеграция. Типове икономическа интеграция. Регионална икономическа интеграция: митнически съюз и общ пазар. Икономически ефекти на интеграцията - статичен ефект, динамичен ефект, ефект на благосъстоянието. Етапи в развитието на европейската икономическа интеграция. Европейска икономическа общност (ЕИО) и прерастването ѝ в икономически и монетарен съюз. Критерии за оптимум и фактори за размера на валутната зона. Конвергентни критерии за членство в Европейския монетарен съюз. Глобализация същност и основни проблеми.</p> <p>The meaning of economic integration. Types of economic integration. Regional economic integration: customs union and common market. Economic effects of integration – static effect, dynamic effect, effect of well-being. Stages in the development of the European economic integration. European Economic Community (EEC) and its turn into economic and monetary union. Criteria for optimum and factors for the size of the currency area. Convergence criteria for the participation in the European Monetary Union. Globalization – meaning and basic issues.</p>
32.	<p>ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ECONOMIC GROWTH AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT</p> <p>Същност и измерване на икономическия растеж. Основни фактори за растежа. Модели на икономически растеж. Типове икономически растеж. Ефективност и цена на икономическия растеж. Устойчиво икономическо развитие – същност и система от измерители. Екологосъобразен икономически растеж и “дематериализация” на общественото производство. Усъвършенстване на системата за разпределение и преразпределение на доходите и ограничаване на бедността. Институционализиране на устойчивото развитие.</p> <p>Meaning and measure of economic growth. Basic growth factors. Models of economic growth. Types of economic growth. Effectiveness and price of the economic growth.</p>

Sustainable economic growth – meaning and system of measures. Eco-friendly economic growth and “dematerialization,, of production. Improving the system of distribution and redistribution of income and reducing poverty. Institutionalizing sustainable development.
--

3. САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА / INDIVIDUAL COURSE PREPARATION

Самостоятелната работа на докторанта включва запознаване с основни и допълнителни литературни източници, посочени в програмата; научни публикации от изследвания на икономисти, представители на съвременни школи и направления в икономическата теория; проучване и обработка на статистическа информация, представяща състоянието и динамиката на националното стопанство по основни макроикономически показатели, както и ползване на данни за нейното представяне в сравнителен план в ЕС и света. Задълбочената самостоятелна работа е от полза за доброто представяне на докторанта на изпита, но има и мултиплициращ се ефект за разработване на бъдещия му дисертационен труд чрез прилагане на съвременни научни методи за теоретичен и емпиричен анализ.

PhD students are expected to know the basic and supplementary literature sources listed in the course; scientific articles of researches of economists, representatives of contemporary schools and tendencies in economic theory. They should also research and process statistical information which illustrates the state and dynamics of the national economy by using macroeconomics indices; use data to compare the national economy to the EU and the world one. The in-depth individual work is expected to lead to great results at the exam as it might also contribute to the dissertation of the PhD students by using modern scientific methods for theoretical and empirical analysis.

4. ОЦЕНЯВАНЕ / ASSESSMENT

В съответствие със законовите изисквания знанията на докторантите се оценяват чрез провеждане на писмен изпит пред назначена със заповед комисия. Изпитът е с продължителност три астрономически часа. Докторантите развиват две теми от учебната програма, избрани на случаен принцип. Оценката е по шестобалната система, като минималната оценка за успешно приключване на обучението е „Добър (4)“. Съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити, съпоставимостта на оценките е следната:

Отличен /6/	Много добър /5/	Добър /4/	Среден /3/		Слаб /2/	
A	B	C	D	E	FX	F
Присъждат се 10 кредита			Не се присъждат кредити			

As per the legal requirements, the knowledge of the PhD students is assessed by taking a written exam with assessors assigned by order of the examining committee. The exam lasts for three hours. The PhD students write about two topics chosen at random from the syllabus. The final grade is based on a six-level scale, in which the lowest grade for successful completion of the course is Good (4). Converted to the ECTS grading scale, the grades are as follows:

Excellent /6/	Very Good /5/	Good /4/	Average /3/		Poor /2/	
A	B	C	D	E	FX	F
The corresponding number of ECTS credit points is being allocated (10 credits are awarded)			No ECTS credit points are being allocated			

5. ДОКТОРАНТСКА ЗАЕТОСТ / DOCTORAL ACTIVITIES

Вид на занятията/заеетостта Type of classes/employment	Аудиторна заеетост * Lectures	Извънаудиторна заеетост Extracurricular Activity	Общо Total
1. Лекции Lectures	60		60
2. Индивидуални консултации Individual consultations		4	4
3. Проучване на литературни източници Study of specialized literature		40	40
4. Самостоятелна подготовка Individual study/preparation for exam		120	120
5. Други: работа с електронни информационни източници Others forms: Working with information sources and statistical data		26	26
Общо/ Total	60	190	250

6. ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

А. ОСНОВНА / BASIC

1. Микроикономика. Колектив, под ред. на проф. д-р Т. Спасов, Университетско издателство "Стопанство", 2011.
2. Макроикономика. Колектив, под ред. на проф. д-р Т. Спасов, Университетско издателство "Стопанство", 2010.
3. Миркович, К., Микроикономика, Второ издание, Тракия-М, 2003.
4. Миркович, К., Макроикономика, Тракия-М, 2001.
5. Миркович, К., Международна икономика, Тракия-М, 2000
6. Статев, С., Ралева, С., Макроикономика, Издателски комплекс - УНСС, 2014
7. Статев, С., Пиримова, В., Ралева, С., Илиев, П., Икономика и публичен сектор, Университетско издателство "Стопанство", 2001.
8. Савов, С., Гечев, Р., Иванова, В., Сотирова, Е., Световна икономика, Университетско издателство "Стопанство", 2006
9. Сотирова, Е., Иванова, В., Световна икономика, Тракия - М, 2015
10. Георгиева, Е., Симеонов, К., Европейска интеграция, ИК-УНСС, 2014
11. Йотова, Л., Микроикономика, Второ издание, Издателски комплекс – УНСС, 2013.
12. Марикина, М., Макроикономика, „Нова звезда“, 2012
13. Samuelson, P., Nordhaus, W., Economics, Nineteenth Edition, McGraw-Hill Education, 2010.
14. Krugman, P., Wells, R., Microeconomics, Worth Publishers, 4th Edition, 2014.
15. Mankiw, G., Macroeconomics, Ninth Edition, Worth Publishers, 2016.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА / ADDITIONAL

16. Мишкин, Фр., Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари, I и II част, Изд. „Изток-Запад“, София, 2014.
17. Blanchard, O., Johnson, D., Macroeconomics, Sixth Edition, Pearson, 2013.
18. Bourguignon, F., The Globalization of Inequality, Princeton University Press, 2015.

19. Cowen T., Alex Tabarrok, "Modern Principles of Microeconomics", Worth Publishers; 3 edition, 2014.
20. Dornbusch R., St. Fischer and R. Startz, Macroeconomics, Twelfth Edition, McGraw-Hill Education, 2014.
21. Frank R., Ben Bernanke, Kate Antonovics, Ori Heffetz, "Principles of Microeconomics", Publisher: McGraw-Hill Education; 6 edition, 2015.
22. Goolsbee A., Steven Levitt, Chad Syverson, Microeconomics, Publisher: Worth Publishers, 2nd Edition, 2016.
23. Hyman, D., Macroeconomics, Sixth Edition, Prentice Hall, 2009.
24. Mankiw, G., Principles of Macroeconomics, Harvard University, Cengage Learning, Seventh Edition, 2015.
25. McConnell, C.; Brue, S.; Flynn, S., Microeconomics: Principles, Problems, & Policies, (McGraw-Hill Series in Economics), Publisher: McGraw-Hill/Irwin, 2014.
26. Moscati, I., Measuring utility: From the marginal revolution to behavioral economics, Oxford Scholarship Online, 2018.
27. O'Brien, A. P. and Glenn P Hubbard, "Microeconomics", Published by Pearson College Div, 6th Edition, 2016.
28. Parkin, M., Macroeconomics, Twelfth Edition, Pearson, 2016
29. Piketty, Th., Capital in the Twenty-First Century, Harvard University Press, 2014.
30. Sloman, J., Wride, A., Garratt, D., Economics, Ninth Edition, Pearson, 2015.
31. Stiglitz, J., The Euro: How a Common Currency Threatens the Future of Europe, W. W. Norton & Company; 1 edition, 2016.
32. Varian, Hal R., "Intermediate Microeconomics: A Modern Approach", Publisher: W. W. Norton & Company, (Ninth Edition), 2014.
33. William J. Baumol, Alan S. Blinder, "Microeconomics: Principles and Policy 13th
34. Akcigit, U., Alvarez, F., Bonhomme, S., Constantinides, G., Diamond, D., Fama, E., Galenson, D., Greenstone, M., Hansen, L., Harald, U., James J H, 2017, The Past, Present, and Future of Economics: A Celebration of the 125-Year Anniversary of the JPE and of Chicago Economics, Journal of Political Economy, 125, 6, 2017.
35. Lorek, S., Spangenberg, J., Sustainable consumption within a sustainable economy - Beyond green growth and green economies, Journal of Cleaner Production, 63, 2014, 33-44.
36. Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N., Hultink, E., The Circular Economy – A new sustainability paradigm?, Journal of Cleaner Production, 143, 2017, 757-768.

Автор

Lecturer

Катедра „Икономика“

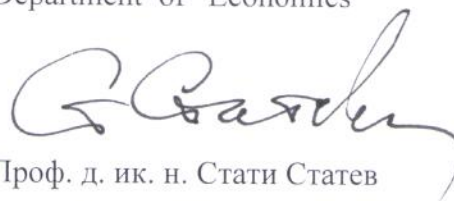
Department of "Economics"

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА:

Head of Department

Декан:

Dean

Проф. д. ик. н. Стати Статев

Prof. D. Sc. (Econ.) Statty Stattev

Проф. д-р Маргарита Атанасова

Assoc. Prof. Margarita Atanasova, PhD